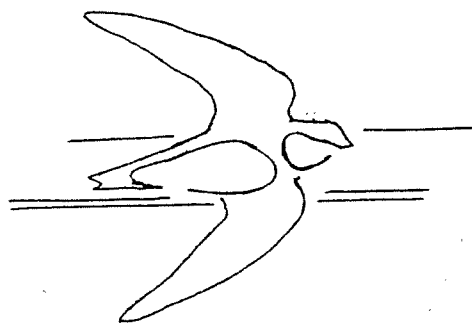

2-1990

«HET BRUUIJSEL»

VOGELWACHT UDEN E.O.

VOGELWACHT UDEN E.O.

Voorzitter	P. van der Voort Dorshout 2. Uden Tel. 04132-63292
Secretaris	J.W. Hermans Broekmorgen 28. Uden Tel. 04132-69804
Penningmeester	B. Gevers Hoornstraat 6. Uden Tel. 04132-60613
Bestuursleden	W. Janssen, J. van Bergen, E. Böcker
Bank	Rabobank Uden rek.nr. 15.49.30.989 gironummer bank 1096522

"HET BRUUIJSEL"

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

Redactie	M. Hoefnagels, J.W. Hermans, P. Noy, P. v.d. Acker, J. Hermans, G. Hermans, Y. Gevers
Tekeningen	W. Janssen, E. Böcker
Typewerk	St. Gevers, P. v.d. Acker, Y. Gevers

NUMMER 2, 1990

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

Inhoud

Mededelingen redactie	3
Mededelingen Bestuur	5
De Groenhoeve	6
Cijfers inventarisatie en bijzondere soorten	8
De Doorgeefpen	10
Vogel onder de loep	12
In gesprek met ...	14
Op stap ...	17
Verslag excursie Hageven	18
Excursie Hageven	20
Verslag inventarisatie 18 maart j.l.	21
De Maashorst	22
Terugkeer van de Kwartel	24
Een moment van stilte	26
Foret d' Argonne	28
Wat doet Vogelwacht Uden?	30
Feestavond	31

Mededelingen redactie

Hier is het dan, ons zomerblad. Hopelijk op tijd voor de vakantiegangers om nog een plaatsje in de reistas te vinden. Voor de thuisblijvers een goed excuus om nog 'even niet te verbouwen', 'even niet die afwas' of 'even niet het gras te maaien'. Want we hebben weer heel wat bijeen gesprokkeld. Dat de zomerse loomheid zich tegenwoordig ook al in de lente doet gelden hebben we gemerkt aan het binnenkomen van de kopy: met tropische traagheid. Daar staat tegenover: verassend! Kijk maar. Om te beginnen onze vaste rubrieken: Een goed doortimmerd verhaal van onze sekretaris over de Groenhoeve. Het onderkomen komt dichterbij. En wat let het ons om ons er thuis te voelen door wat van onze eigen inventaris daar neer te zetten??? Dus heb je iets moois of een eigen mok waar je aan gehecht bent... schenk die aan de Groenhoeve. Om te voorkomen dat we alleen kopjes krijgen en geen lepeltjes: meldt je gift even bij Jan-Willem. (Zitten is ook heel belangrijk dus...)

De werkgroep inventarisatie is ook weer aanwezig. Een kort verslag dit keer want je kunt je tijd nu eenmaal maar één keer besteden. De doorgeefpen is deze keer door Stephanie opgepakt ondanks de examendrukke. Aan wie geeft zijde eer??

John Hermans heeft de fluit onder de loop gelegd. De vogel die bij uitstek thuishoort in het beeld van de zomerse wandelingen. De overmoed van de lente had Jos Marcelissen

in zijn greep: hij wilde wel eens een 'in gesprek met...' maken. Het viel hem niet mee, maar toch: Frans de Bruin, sta je er niet goed op?

Pedro van den Acker wil na zijn examen een rubriek weer nieuw leven inblazen: Op stap... Dit keer is hij naar 'het Ossemeer geweest. Er zijn nog meer mensen op stap geweest. De excursie naar het Hageven heeft zelfs bij twee mensen de pen tot schrijven gebracht. Wie er niet bij was moet nu wel spijt krijgen. Rien de Mol heeft voor vaderdag een nieuwe schrijfstift gekregen die het prima doet ! Dus in plaats van de gemiste doorgeefpen een stukje inventarisatie. Aafke Kylstra, voorlichtster van Bos- en landschapsbouw, (zeg ik dat goed Aafke) vertelt ons over de Maashorst, over het ontstaan de

ruilverkavelingen enz. Een prima verhaal, niet alleen voor onze gidsen, maar voor iedereen die wat meer de samenhang van de dingen wil bekijken. In datzelfde licht staat namelijk het opzienbarende verhaal van de terugkeer van de kwartel in het begrazingsproject. Jan-Willem vertelt er meer van.

Bij zoiets feestelijks sluit ook het geboortekaartje van Linda. dochter van Dianne en Peter van Asseldonk goed aan. Proficiat. we hopen dat jullie Linda over een poosje op de rug van vader of moeder ook van al dit moois kunnen laten genieten.

Op de rug...rugzak...vakantie! Heerlijk!! Om jullie in de stemming te brengen: Joep Esser en John Hermans geven alvast een voorproefje. De een over Terschelling, de ander over een mooie streek in Frankrijk. En wat zij kunnen kunnen jullie ook, denken wij.

Daarom wachten we vol spanning op de vakantie verhalen die natuurlijk bij ons binnen zullen stromen. Willen jullie die dan voór 31 augustus bij een van de redactieleden in de bus doen. Veel langer kunnen we namelijk de spanning niet verdragen.

Wij wensen jullie heel veel (vogel)vakantieplezier toe.

De redactie.

Blij en heel gelukkig zijn wij met onze

Linda

Geboren om 12.00 uur.
Zondag, 3 juni 1990.

Peter, Dianne en Michelle
van Asseldonk

Vosdeel 5
5427 RK Boekel
Tel. 04922 - 3923

Bloemen van geluk
moet je zelf planten.

Wij rusten van 12.00 tot 15.00 uur.

Mededelingen Bestuur

Op 4 augustus vindt de jaarlijkse Schapendag weer plaats in de Odiliapeel. Ook nu weer is aan ons gevraagd of we hierbij een stand willen bemannen. Heeft iemand tijd om hier enkele uren aan te besteden. Aanmelden s.v.p. bij Bart Gevers (04132-60613)

We hebben de volgende terugmelding binnen gekregen:

Terugmelding kerkuil.

WIJ DANKEN U VRIENDELIJK VOOR DE GEGEVENS VAN DEZE GERINGOE VOGEL. MOCHT U EEN FOUT VINDEN IN UW GEGEVENS, WILT U DIE DAN VERBETEREN EN HET HELE FORMULIER NAAR ONS TERUGSTUREN? LET OP! COORDINATEN ZIJN JUIST. DE RING- EN/OF VINDPLAATS ZIJN SLECHTS OMSCHRIJVINGEN EN DUS NIET ALTIJD NAUWKEURIG! VOGELTREKSTATION ARNHEM - POSTBUS 40 - 6666 ZG HEIEREN

=====

RINGNUMMER... ARNHEM 5248120

VOGELSOORT... KERKUIL
Ring niet ingezonden / bevestiging van soort door melder

GESLACHT..... Vrouw
LEEFTIJD..... Geboortjaar onbekend ; na eerste kalenderjaar
Heeft broedsel

RINGDATUM.... 27 05 1989

RINGPLAATS... ODILIAPEEL
NOORD-BRABANT
NEDERLAND/NETHERLANDS/PAYS-BAS(HOLLAND)
COORDINATEN.. 51.39 N 05.42 E

VINDDATUM.... 02 05 1990

VINDPLAATS... ODILIAPEEL
NOORD-BRABANT
NEDERLAND/NETHERLANDS/PAYS-BAS(HOLLAND)
COORDINATEN.. 51.39 N 05.42 E
CONDITIE..... NIET VERS DOOD ;
HOE/WAARDOOR. IN NESTKAST ;

COMMENTAAR...

=====

AFSTAND : 0 km RICHTING : 0 graden VERSTREKEN TIJD : 340 dagen
=====

ref. 060690

RINGER
385

MELDER

MORTEL Th.E. vd
A. KUIJPERSTR. 4
5712 CK SOMEREN

J.W. HERMANS
BROEKMORGEN 28
5401 PK UDEN

De Groenhoeve

Zoals hopelijk de meesten onder ons wel zullen weten zijn we bezig met de bouw van een gezamenlijk onderkomen voor het I.V.N. Uden, Kinderboerderij en Vogelwacht Uden. Op dit moment vordert de bouw gestaag. Na een periode van ca. 5 jaar is het einde in zicht en krijgen we een schitterend onderkomen. Voor degene die het gebouw nog niet kennen volgt hier een beschrijving van de indeling.

- Het gebouw bestaat uit een begane grond en verdieping. Harry van Schijndel (architect) is uitgegaan van het Brabantse langgevel boerderij type. We spreken dan ook van het voorhuis (het educatieve/vergadergedeelte) en het achterhuis (het boerderijgedeelte). Het achterhuis is als het ware door midden gekliefd en opengelegd. Symbolisch heeft het zo een uitnodigend gebaar, kom kijken wat er binnen te zien is. Alle drie de verenigingen hebben namelijk iets te tonen (bijv. tentoonstellingen, open dagen, publiekswandelingen etc.). Gaat men de 'voor'- deur van het voorhuis door dan komt men in de hal. Hier komt een bescheiden garderobe. Links ervan komen de toiletten. Rechts via de trap gaat men naar de verdieping, welke als 'vergader'-zolder zal gaan dienen. Loopt je via de hal rechtdoor dan kom je in de educatieruimte. Deze is berekend op ca. 50 zitplaatsen. Het achterhuis bestaat hoofdzakelijk uit stallen. De zolder kan dienst doen als hooizolder of als opslagruimte. Om het gebouw straks goed te beheren en te onderhouden is er een aparte stichting opgericht. Deze stichting geheten de Groenhoeve heeft 6 bestuursleden, van elke vereniging 2 vertegenwoordigers. Het oprichtingsbestuur ziet er als volgt uit:

Voorzitter	: Jan Versteegde (I.V.N.) Prior v. Milstraat 35. Uden.
Secretaris	: Cor v. Dijk (Kinderboerderij) Klarinetstraat 12. Uden.
Penningmeester	: Jan v. Dommelen (Vogelwacht) Willemstraat 7. Uden.
Bestuursleden	: Wouter Kalkman (I.V.N.) Merketon 11. Uden.
	: Jan Knechten (Kinderboerderij) Voortweg 36. Uden.
	: Simon Koopmans (Vogelwacht) Brandenburgstraat 5. Uden.

De bouw wordt begeleid door de bouwkommissie. Tot aan de oplevering zorgt deze voor de totstandkoming van het gebouw. Hierin hebben ook 6 leden zitting. Van de Vogelwacht hebben hierin zitting: John en Jan-Willem Hermans. Omdat de begroting van de aannemer (Gebroeders Peters Boxmeer) in eerste instantie te hoog was, hebben we als bouwkommissie een aantal zaken uit het bestek gehouden.

Zodoende hebben we de totaalprijs kunnen drukken tot aan het bedrag waarvoor we subsidie gekregen hebben. Deze subsidie hebben we van diverse instantie's gekregen. De grootste klapper komt van 'Jongeren bouwen voor jongeren' (een instelling van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur). Ook de gemeente Uden, Jantje Beton, comitee zomerpostzegels en kinderpostzegels hebben meegewerkt aan de totstandkoming van het totaalbedrag. Ook de bijdragen van het Udense bedrijfsleven hebben ertoe bijgedragen dat betrekkelijk goedkoop zo'n gebouw tot stand kan komen. Dit zijn:

- v. Eldonk ; elektriciteit
- v.d Broek keukens ; inrichting bar
- Exters ; grondwerk
- Groenestein ; loodgieterswerk + C.V.
- Brakel Glas ; lichtstraat
- Gebr. v. Gerwen ; staalwerk

Vlak voor en na de bouwvak zullen we zelf de handen uit de mouwen moeten steken. Gevraagd wordt naar personen die de volgende werkzaamheden kunnen uitvoeren:

- Schilderwerk
- Timmerwerk/inrichting bar
- Straatwerk

Willen degene die enkele avonden of zaterdagen vrij kunnen nemen dit doorgeven aan Jan-Willem Hermans. Laat ons a.u.b. niet in de steek. Dit alles moet er toe leiden dat we eind oktober het gebouw kunnen openen. Dit zal op de volgende manier gebeuren: Op een vrijdagmiddag zal door de bouwkommissie een persoon uitgenodigd worden die het gebouw officieel opent en tegelijkertijd de bouwkommissie ontbindt. Dit moet uiteraard een persoon zijn die bekend en liefst met het 'groene' bezig is. Hebben jullie suggesties? Graag contact opnemen met Jan-Willem of John. 's Avonds zal er een feest zijn voor de medewerkers die meegewerkt hebben met de bouw. In het aansluitende week-end houden we 'open dag'. Van elk van de verenigingen worden 2 personen gevraagd die deze open dag gaan organiseren. Gedacht wordt aan een tentoonstelling en publiekswandeling. Ook nu weer, wie zich hiervoor geroepen voelt kan contact opnemen met John of Jan-Willem.

In de week die na dit week-end komt houdt elke vereniging een 'inzegegings avond'. Hiervoor zullen wij een leuke spreker uitnodigen. Kortom er is nog werk genoeg, laat ons a.u.b. niet in de steek. Vele handen maken licht werk en zorgen ervoor dat de opening leuk gaat verlopen.

Namens de bouwkommissie, Jan-Willem Hermans.

P.s.: Willen degene die goedkoop aan inrichtingsspullen kunnen komen s.v.p. contact opnemen met Jan-Willem. Te denken valt aan koppen en schotels, glaswerk, garderobe, vloerbedekking, vitrines, geluidsinstallatie e.d.

Cijfers inventarisatie

Zoals in het laatste Bruujssel beloofd zou de werkgroep inventarisatie voortaan in iedere aflevering de resultaten van de zondagse inventarisatie melden.

Door de vakantiedrukke weinig tijd voor een nadere toelichting. Verder wijzen de bijgaande cijfers voor zich. Je ziet dat er toch alweer 61 soorten zijn waargenomen tijdens de eerste zes tochten, een keurig resultaat !

• Vogelwacht Uden E.O.

Inventarisatie 1990

tot # inventarisaties 6	srt	14 jan	11 feb	18 mrt	1 apr	22 apr	6 mei	totalen per gebied							totaal generaal
		tot	tot	tot	tot	tot	tot	1	%	2	%	3	%	tot % trefkans	
blauwe kiekendief	jv						1	1	17					1 6	
boeren zwaluw	zv					1		1	17					1 6	
bonte kraai	wg		2									2 20		2 7	
boomkruiper	jv		1					1	17					1 6	
boomleeuwerik	jv				4							4 20		4 7	
boompieper	zv			1	1	21	8	15	33	2 20	14 60			31 38	
buizerd	jv	1	6	14	5	2	1	12	83	11 60	6 80			29 74	
ekster	jv			1		1				2 40				2 13	
fazant	jv	2	6		5	2	1	4	33	11 80	1 20			16 44	
fitis	zv			1	24	51	10	25	50	20 40	41 60			86 50	
fluitier	zv						1	1	17					1 6	
geelgors	jv	6	12	31	16	36	10	38	100	36 80	37 80			111 87	
gekraagde roodstaart	zv					1	1	2	33					2 11	
goudhaantje	jv	35	40	10	8	6	1	59	83	28 100	13 80			100 88	
grasmus	zv					2	1	2	33	1 20				3 18	
graspieper	jv		1	1	3	2				4 80	3 40			7 40	
groene specht	jv						1	1	17					1 6	
groenling	jv	3		3				4	33	1 20	1 20			6 24	
grote bonte specht	jv		5	10	4	3	1	8	83	7 80	8 60			23 74	
grote lijster	jv	1	1	2	2	2	1	4	67	4 60	1 20			9 49	
havik	jv		2	3	5	1	1	5	50	2 40	5 60			12 50	
heggemus	jv	3		9	5	5	1	10	83	12 60	1 20			23 54	
holeduif	jv	3	2		3	1				7 60	2 20			9 27	
houtduif	jv	20	77	18	26	15	3	44	100	99 100	16 80			159 93	
kauw	jv				1	4	1	4	50	2 20				6 23	
keep	jv	5	10					15	33					15 11	
kievit	jv		14	60	16	14	3	33	83	15 80	59 40			107 68	
klapekster	jv		1								1 20			1 7	
kneu	jv		25	3	11	18		7	33	6 40	44 60			57 44	
kokmeeuw (ov)	jv	12								12 20				12 7	
kolgans	wg	1								1 20				1 7	
koolmees	jv	6	30	15	19	14	7	57	100	14 100	20 60			91 87	
koperviek	wg			3						3 20				3 7	
kramsvogel	wg	26	120	7	3	4		121	33	35 60	4 20			160 38	
kuifmees	jv		5	5	7	3		3	33	7 60	10 80			20 58	
matkopmees	jv	2	4	8	6			7	67	3 40	10 60			20 56	
merel	jv	5	12	16	17	14	5	27	100	30 80	12 60			69 80	
pimpelmees	jv	4	13	8	10	6		18	67	13 80	10 60			41 69	
rietgors	jv	1		2	14	5		1	17	3 40	18 40			22 32	
ringmus	jv	5		8	1			6	33	7 20	1 20			14 24	
roodborst	jv	1	4	29	37	16	3	35	83	24 100	31 60			90 81	

tot # inventarisaties	srt	14	11	18	1	22	6	totalen					totaal		
6		jan	feb	mrt	apr	apr	mei	per gebied					generaal		
		tot	tot	tot	tot	tot	tot	1	%	2	%	3	%	tot	% trefkans
scholekster						1						1	20	1	7
sijsje	wg		2	3				5	33					5	11
sperver	jv		1		1					1	20	1	20	2	13
spreeuw	jv		39	22	2	8	8	59	83	10	60	10	20	79	54
staartmees	jv		19	10	8	5	2	22	83	17	60	5	40	44	61
tjiftjaf	zv			31	25	14	5	33	67	22	60	20	60	75	62
torenvalk	jv		2	1	2	1		2	17	3	40	1	20	6	26
veldleeuwerik	zv	3	1	11	11	10	2	10	67	24	80	4	80	38	76
vink	jv	70	172	47	55	34	11	286	100	50	100	53	80	389	93
vlaamse gaai	jv	1	6	9	5	7	3	10	67	6	80	15	80	31	76
wilde eend	jv				6	4		1	17	4	40	5	40	10	32
winterkoning	jv	2	3	12	16	11	4	28	100	14	60	6	60	48	73
witgatje						1						1	20	1	7
witte kwikstaart	zv			15	3			3	17	12	40	3	40	18	32
wulp	jv			6	7	5	1	4	50	6	60	9	60	19	57
zanglijster	jv			7	5	1		3	50	5	40	5	40	13	43
zilvermeeuw (ov)	jv		9	2		2		5	17	2	20	6	40	13	26
zwarte kraai	jv	11	18	37	48	21	3	29	100	84	100	25	60	138	87
zwarte mees	jv		5	3	9	4	1	8	83	1	20	13	80	22	61
zwarte specht	jv				2	1	1	3	33	1	20			4	18
zwartkop	zv					9	2	5	33	2	20	4	20	11	24
aantal waarnemingen		17	21	30	31	31	33							61	

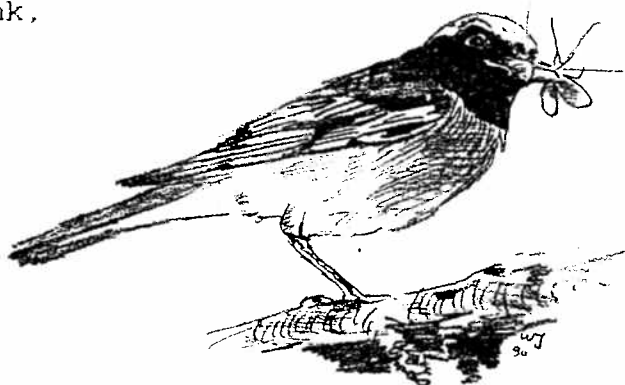
Bijzondere soorten

Na de vorige publikatie zijn de volgende bijzondere soorten bij mij aangemeld. Er moet vast veel meer aparts rondvliegen in en rond Uden dus, geef deze informatie s.v.p. door!!

De imposante lijst die ik van John Hermans ontvang wordt volgende keer gepubliceerd. Wellicht stimuleert dit ook jou om bijzonderheden aan mij door te geven.

Bij voorbaat dank,

Peter Wienbelt

Bijzondere waarnemingen

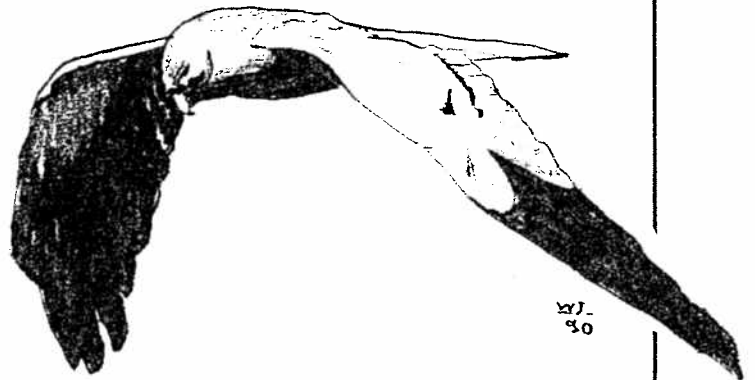
DATUM	SOORT	MV AANT	LOKATIE	WEERSGESTELDHEID	KOMMENTAAR
Mar 11, 1990	goudplevier	10	Brobbelbies	zonnig	
Mar 11, 1990	goudplevier	1	Kooldert	zonnig	
Mar 06, 1990	roodborsttapuit	1	Maashorst geb. 3		
Apr 01, 1990	heilige ibis	1	Kleuter	zonnig warm	
Apr 18, 1990	regenwulp	10	Hemelrijk	half bewolkt	
Apr 18, 1990	gekraagde roodstaart	1	Tuin Esser	zwaar bewolkt	Joep uit z'n bol
May 06, 1990	groene specht	1	Hoefenseweg/Den Brier	mooi zonnig	

De Doorgeefpen

Een dagje de Weerribben

Op 1 mei j.l. ben ik, samen met Bart naar de Weerribben geweest. Dit op aanraden van een collega van Bart die vertelde hoe schitterend het gebied is voor de natuurliefhebber. Nou, hij had beslist niet overdreven.

In het plaatsje Kalenberg is een botenverhuurbedrijf gevestigd dat roei- en fluisterboten verhuurt. Voor zo'n fluisterboot betaal je het eerste uur Fl. 15,-, voor de volgende uren Fl. 10,- per uur, en voor een hele dag betaal je Fl. 65,- en dan mag je zo lang varen als je wilt. Wij hebben daar zo'n fluisterboot gehuurd. Dit is een grote roeiboot, geschikt tot 6 personen, voorzien van een electromotertje, dat zoals de naam fluisterboot al zegt, weinig geluid maakt. Het gebied is vrij toegankelijk met deze boten, met uitzondering van een paar kleine stiltegebieden die als zodanig aangegeven zijn. Allereerst moet je gedeeltelijk door Kalenberg varen, dat enigszins op Giethoorn lijkt. Daarna ga je onder een brugje door en kom je ineens in een

gebied van grote en kleine vaartjes, riet, kruiden en bomen. Het enige dat je dan nog hoort is het ruisen van de wind, het gezang van de vogels en het zachte zoemen van het electromotertje. Al meteen valt de enorme verscheidenheid aan planten en vogels op. Vanaf het water krijgt het kijken naar vogels een extra dimensie. Je ziet ze een keer van de andere kant in een gebied waar je bijna niemand tegenkomt en waar de vogels nauwelijks bang schijnen te zijn van de mens. Tot op enkele meters kun je bijvoorbeeld de rietzanger, snor, zwarte stern en vele soorten meer zien. Ook is het gebied rijk aan kiekendieven. Onderweg kun je de boot op veel plaatsen aanleggen op kleine parkeerplaatsjes om even je benen te strekken of om te picknicken. Je kunt in het gebied uren varen zonder een keer op dezelfde plaats terug te komen. Die dag hebben wij 4 uren gevaren en 44 vogelsoorten waargenomen. We hadden geluk dat het prachtig weer was, het meest ideale weer dat we ons voor zo'n dag maar voor hadden kunnen stellen. Deze dag heeft een enorme indruk op ons achtergelaten. Dat een gebied met zoveel rust en soortenrijkdom vrijwel geheel toegankelijk is (alleen via een fluisterboot) is bijna uniek te noemen in Nederland. Ik kan iedereen van harte een dergelijk uitstapje aanbevelen en ik ben er van overtuigd dat evenals bij ons het niet de laatste keer zal zijn. Het is ook een ideaal uitstapje voor mensen die minder goed ter been zijn.

Wel raad ik aan om een kussentje mee te nemen omdat een aantal uren zitten op een houten bankje nog een paar dagen na het tochtje een pijnlijk zitvlak geeft. (zelfs bij mij, kun je nagaan !!)

Voor nadere informatie kun je altijd bij ons terecht. We hebben een foldertje waar nadere gegevens op staan, o.a. een telefoonnummer om deze bootjes te kunnen reserveren. Je moet dit zeker eens een keer doen, het is zeer de moeite waard.

Aangezien ik niet zoveel zin had de doorgeefpen ver weg te brengen heb ik maar besloten deze bij de buurman, Martien van de Elzen, in de brievenbus te stoppen.

Stephanie Gevers.

Vogel onder de loep de fluiter

Omdat we de laatste jaren in de Maashorst steeds meer de fluiter tegenkomen vond ik het een mooie gelegenheid om hem in dit 'Bruujtsel' eens nader toe te lichten.

De fluiter behoort bij de loofzangertjes net als de fitis, de tjiftjaf en de spotvogel. Zijn kleurtekening bestaat dan ook uit geel en groen, maar is wat levendiger dan die van fitis en tjiftjaf. De zwavelgele keel en borst steken af tegen een witte buik. Ook de karakteristieke zang verschilt veel van die van de fitis en de tjiftjaf. Een fluiter laat dikwijls een lange triller horen, af en toe voorafgegaan van een kenmerkend wiet - geluid.

Tijdens de zang zie je hem op ongeveer 2 - 3 meter hoogte telkens van tak naar tak vliegen en wat vooral opvalt is het veelvuldig bewegen van zijn vleugels wanneer de fluiter eenmaal op een tak is geland. Ook vind ik het opvallend dat de vogel tijdens de zang zich kennelijk van niets of niemand wat aantrekt zodat je hem van zeer dichtbij kunt bewonderen. Bij elke publiekswandeling bijv. hebben we de fluiter heel mooi en langdurig kunnen bewonderen, iets wat bij de meeste soorten niet lukt. De fluiter is een specialist die niet met elk bosgebiedje genoegen neemt. Integendeel, hij bewoont de bovenste etage van vooral beukenbossen, waaronder dan een spaarzame bodembegroeiing van struiken en kruiden aanwezig moet zijn. Ook in gemengd loof-/naaldhout komt hij voor, als er dan op de bodem maar weinig begroeiing aanwezig is. Dit zijn nu de terreinen waar hij in de Maashorst voorkomt. Bekende plekken zijn hier de bossen die net voor de 'kanonsberg' liggen. Hier heb ik zeker 5 exemplaren gehoord. Ook vanuit het begrazingsgebied via de Schaykse Dreef de bossen binnenwandeland kom je de fluiter tegen. Al jaren de meest bekende plek is het bos tussen de Karlingerweg en de Udense Dreef in. (Degene die we altijd zien tijdens de publiekswandelingen) Zo zullen op nog wel meer plaatsen in de Maashorst fluiters aanwezig zijn. De bekendste plaatsen in Nederland om

fluiters te zien zijn Zuid - Limburg en de Veluwe. Daarna komt Noordoost - Brabant. Ik heb heel duidelijk het idee dat de fluiter de laatste jaren in de Maashorst is toegenomen. Dit is toe te schrijven aan het ouder worden van de bossen, maar ook aan het feit dat langzaamaan ook een gedeelte naaldhout is omgezet in loofhout

wat nu eenmaal een gunstiger biotoop voor de fluiter is. Hoewel je zou verwachten dat deze vogel, die immers hoog in het bladerdek zijn voedsel zoekt, daar dan ook nestelt, is dat niet het geval. Het nest ligt half in de grond tussen dor blad.

De fluiter is een zomervogel en keert pas laat terug naar Nederland. Ongeveer eind april begin je de eerste exemplaren pas te horen en eind augustus zijn de meeste exemplaren alweer vertrokken.

In die 3 tot 4 maanden kunnen ze slechts eenmaal een broedsel grootbrengen. Daarna trekken ze in een non - stop vlucht naar Midden - Afrika, een prestatie van formaat. En dan is het maar weer de vraag of 'onze fluiters' het jaar daarop weer op dezelfde plekken in de Maashorst terugkeren. Het volgend jaar weten we het weer.

John Hermans

KEMPHAAN

De kempiaan dartelt, a propos
Het allerliefste in de kemphen
De vogel heeft een libido
Dat zich onmogelijk laat dempen.

GRUTTO

Moeder grutto klaagt uitvoerig:
Ik ben doof en uitgeput
Want wat zijn ze toch rumoerig
Guttogut dat gruttogrut.

NACHTEGAAL

Geliefde, ga gerust je gang
De maan is vol, de sterren stralen
En rond ons huis klinkt het gezang
Van duizend- en een nachtegale.

In gesprek met Frans de Bruin

'Ik wil dingen doen die zin hebben.'

Enigszins overmoedig zei ik eens tegen Peter Noy: 'Ik wil wel eens een interview doen voor het Bruujsel'. Een tijd later herinnerde hij me er aan. 'Hoe zit dat. wil jij dat interview nog doen? Als je wil kan dat wel, je mag zelf iemand kiezen.' Over wie ik eens naar voren wilde halen hoefde ik niet lang na te denken. Sinds een jaar is er een man lid van de vereniging die je niet veel hoort maar die zijn leven lang al een relatie heeft met de natuur: Frans de Bruin. Als hij praat blijkt hij van alle markten thuis te zijn. In het gesprek dat ik met hem had verbond hij moeiteloos Pater van de Elzen (oprichter van de N.C.B.) met 1992 en legde hij helder het principe van de agrarische economie uit. We hebben lang met elkaar zitten praten en een aantal fragmenten zie je hier afgedrukt.

'Frans, toen je gevraagd werd voor dit gesprek reageerde je niet gelijk enthousiast.'

'Daar kan ik heel kort over zijn. Ik hoef mezelf niet op de voorgrond te dringen. Ik wil rustig mijn leven leiden zonder in de publiciteit te komen. Ik zit niet te wachten om in de zon gezet te worden, echt niet, maar ik vind het ook niet erg.'

'Je bent een jaar geleden bij de Vogelwacht gekomen, hoe kwam dat ?'

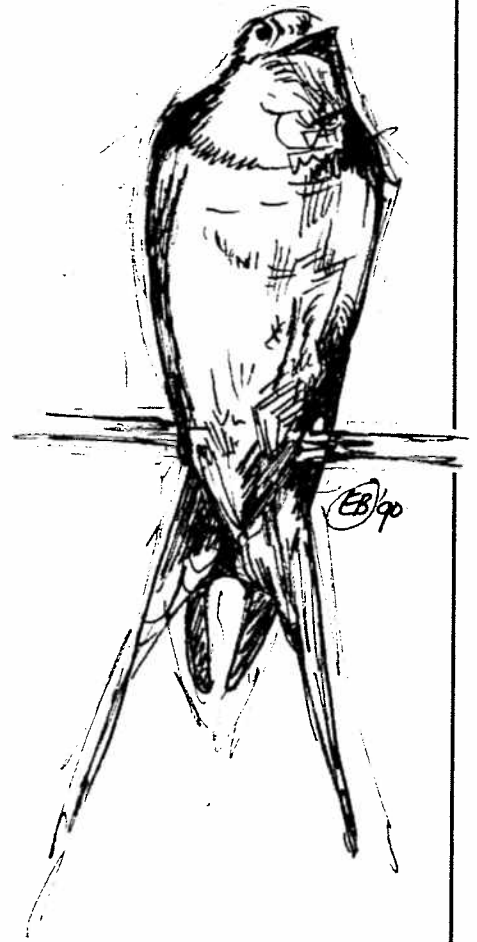
'Het was gewoon belangstelling. Peter was er al bij en zodoende kreeg ik er steeds meer interesse in. Het hele aspect van vogels en natuur is iets waar ik altijd mee bezig ben geweest, dat was iets wat in het hele leven opgesloten zat. Je zag het leven in de lente beginnen en in de herfst afzakken en in de winter in rust gaan. Dan zag je het vee in leven te houden en zo was je helemaal verbonden met de natuur. Nu ben je nog wel verbonden maar minder direct, je hebt betere stalling, betere conserveringsmethoden en makkelijker methoden van voedselwinning. Als je nu moet hooien dan wordt de Teletekst ingetikt.'

'Hoe lang zit je op dit bedrijf ?'

'Dit bedrijf is er al vanaf begin 1800. Dat is dus al bijna 200 jaar. Bedrijven die in eigendom waren die gingen van vader op zoon of dochter. De Bruin zit er vanaf 1925 op. Mijn vader kwam van de Reek, die is dus eigenlijk geëmigreerd. Ik ben hier in Uden op school gegaan. Aan het eind van de lagere school kwam de eerste mobilisatie. Toen lag de school even stil. In '40 kwamen de Duitsers en toen zijn we nog maar een jaartje gegaan. Na die tijd had ik nog wel bijlessen gehad in rekenen en taal en wat Frans. Nadien ben ik het bedrijf in gegaan. In de winterdag heb ik altijd nog kursussen gedaan via de N.C.B.'

Met gepaste trots vertelde Frans verder over het boeren bedrijf, over de N.C.B. en over het feit dat hij al lang

eerste klas melk levert, melk die aan de hoogste kwaliteits-eisen voldoet. Dan komt de bedreiging door de eigen gemeente ter sprake. Uden is van plan de rondweg over te gaan met woningbouw. 'Uden is erg gegroeid en kan het nu niet meer stoppen. Het is nu officieel naar buiten gekomen dat Uden naar buiten toe gaat. Dit betekent dat we hier moeten stoppen. Na bijna 200 jaar wordt het hier afgebroken. Daar ben je steeds mee bezig. Je wilt dat het bedrijf doorgaat. Je hebt er altijd opgezeten en het mooiste is dat je dan iemand hebt die dat bedrijf doorzet. Nu moeten we weg. Stel je voor dat de agrariërs zouden zeggen dat ze de Bitswijk gingen slopen om er landbouw te bedrijven. Dat zou niet kunnen. Andersom kan blijkbaar wel. Er is al een heel plan om de toekomstige bewoners van de wijk inspraak te geven in de inrichting van het gebied. De mensen die er nu wonen staan aan de kant, hebben niets te zeggen. We staan als toeschouwer buiten spel. In theorie is het allemaal mooi maar ze zouden eerst de huidige bewoners rijp moeten maken voor al die plannen. Er wordt over ons beslist denken de meeste mensen. Vroeger kwam op de Melle de burgemeester op de fiets naar de mensen toe om te praten over de uitbreidingsplannen. Er werd eerst gepraat met de grondgebruikers die konden dan ergens anders grond kopen, zodat het bedrijf door kon gaan. Nu is er ergens een buro waar het allemaal bedacht wordt over de natuur.

Ik vind de natuur belangrijk. Het is niet voor niks dat ik zoveel bomen rond het huis heb (Vogels). In de schuur hebben we op een gegeven moment het bovenste deel van de deuren met gaas moeten bespannen omdat er wel 50 of 60 turkse tortels binnen zaten te eten. Nadat dat gaas er hing vertrokken ze. Ze schrokken omdat ze tegen het gaas aan vlogen. Er zit er nu soms nog een enkele in. Op de kuilen hadden we last van kraaien. Die pikken het plastic kapot. Nu trekken we speciale zeilen over de kuil waar ze niet doorheen pikken. Zo hoeft je de vogels geen kwaad te doen om toch geen overlast te hebben. Rond het bedrijf hebben we altijd patrijzen en wilde eenden zitten en tegenwoordig ook scholeksters. Die zijn er nog niet zo lang. Dertig jaar geleden zag je hier ook nooit meeuwen, die zijn er pas sinds de vuilnisbelt er is.'

Hoewel Frans zelf vindt dat hij niet zoveel van vogels afweet weet hij precies wat er altijd heeft gebroed.

'Wat vind je leuk aan de Vogelwacht'

'Er zitten vogels van diverse pluimage in en daar kan ik prima mee accorderen. Dat vind ik zelfs leuk. ik wil altijd luisteren naar een ander en daar heb ik altijd respect voor. Ik hoop dat ze dat voor mij ook hebben. Ik vind de sfeer heel gezellig. En de boswandelingen zijn heel mooi, hoewel het natuurlijk niet altijd meevalt. Het is heel interessant'

'Je hebt geloof ik een brede belangstelling'

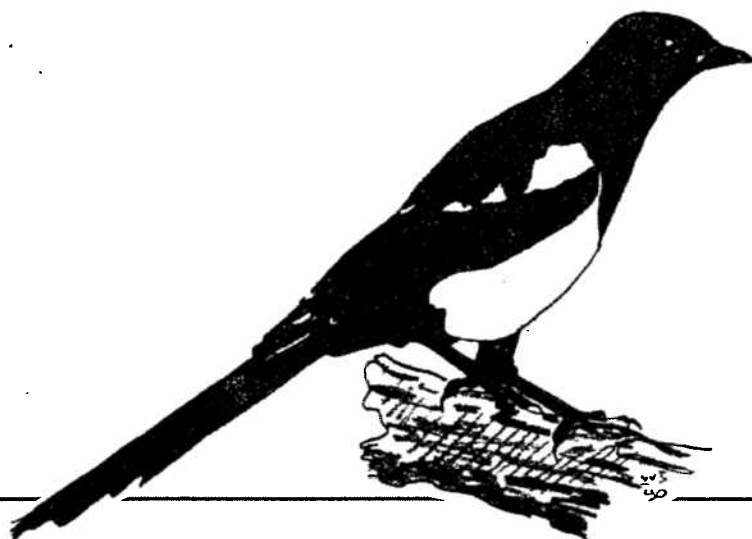
'Ik heb veel gelezen en heb altijd voor veel dingen belangstelling gehad. Ook in mijn diensttijd, ook al was dat een rottijsd want er zijn er veel gesneuveld van ons onderdeel. Ik heb bij de infanterie gezeten in Indië, daar hadden we een bewakingsonderdeel. We bleven als veldpolitie onder de bevolking vlak bij de demarcatie-lijn met twee of drie man. De Kampings hadden een eigen wacht. Als er dan 's nachts een roversbende kwam kon je er op af. Er is de afgelopen jaren veel kritiek geweest op de Indië-gangers. Dat doet je behoorlijk pijn. Je kunt wel oordelen maar je moet het verhaal van twee kanten kennen. Als we wisten wat we nu weten hadden we dikwijls anders gehandeld. Ik zeg niet dat we toen verkeerd gehandeld hebben maar dan had je dingen anders bekeken. Vooral in die veldpolitie tijd had je de bevolking hard nodig. Als dit later niet begrepen wordt is dat pijnlijk. Er zijn wel fouten gemaakt maar het gros heeft zich behoorlijk gedragen. Een kameraad van me, hij is daar later geneuveld, heeft er eens een tweeling ter wereld geholpen.'

Na deze opmerkingen volgden er enkele verhalen uit de Indië-tijd die duidelijk maken wat Frans allemaal heeft meegemaakt. We komen op het onderwerp vergaderen.

'Als er op een vergadering allerlei vragen gesteld worden alleen om iets te zeggen dan heeft dat geen zin. Ik wil dingen doen die zin hebben.'

Het gesprek ging veel langer door. Frans heeft veel gezegd maar ik denk dat deze laatste opmerking het meest over hem zegt. Je hoort hem niet vaak, maar als hij praat dan zegt hij veel.

Jos Marcelissen.

Op Stap..... Het Ossermeer

Deze vaste rubriek uit ons clubblad is een hele tijd afwezig geweest. Omdat ik het een erg leuke maar vooral ook nuttige rubriek vind wil ik proberen deze rubriek nieuw leven in te blazen. Elke keer zal ik een ander gebied bespreken dat volgens mij de moeite waard is om eens te bezoeken.

Omdat er in onze omgeving ook veel mooie gebieden zijn wil ik vooral gebieden bespreken die bij ons in de buurt liggen zodat het ook goed mogelijk is om eens een keer 's avonds daar te gaan kijken.

Als eerste wil ik het 'Ossermeer' behandelen.

Het Ossermeer is een gebied dat, zoals de naam al zegt, dicht in de buurt van Oss ligt. Het is een gebied dat grenst aan een zijtak van de Maas. Vroeger werd het gebruikt als zwembad. (Tenminste dat heb ik me laten vertellen).

Aan het begin van het gebied staat een informatiebord over het gebied en start een wandelroute. Als eerste kom je dan bij een aantal kleine plasjes waar onder andere de meerkoet en het waterhoen broeden. Dan gaat de route langs de zijtak van de Maas. Aan de overkant daarvan kun je veel soorten weidevogels zien zoals de wulp, de grutto en de kievit.

Er zijn verschillende ruige rietkragen aanwezig waar je onder andere de rietzanger, de kleine karekiet en de rietgors kunt aantreffen.

Op het water zijn bijna altijd wel enkele meerkoeten en waterhoentjes aanwezig terwijl ook de wilde eend niet ontbreekt. Tijdens één van mijn wandelingen door dit gebied hoorde ik opeens een heleboel kabaal en wat bleek.....

Er streken ongeveer 80 knobbelzwanen neer op het water, wat was dat een prachtig gezicht. Waar je ook keek overal zag je zwanen die luid trompetterend rond zwommen.

Natuurlijk zijn er in dit gebied ook veel zangvogels aanwezig die veelal verscholen zitten in de aanwezige houtwallen. Echter de veldleeuwerik is altijd goed waar te nemen.

Natuurlijk kun je in dit gebied veel meer soorten vogels zien dan degenen die ik hier heb genoemd, vooral als je er regelmatig komt. Naar mijn mening is het een gebied dat zeker de moeite waard is voor een bezoek. Als je er aan het wandelen bent heb je eigenlijk helemaal niet in de gaten dat je zo dicht bij het centrum van Oss aanwezig bent.

Welk gebied ik de volgende keer zal bespreken weet ik nog niet precies maar dat zien jullie de volgende keer wel weer.

Ik zou zeggen allemaal een prettige vakantie met veel vogelplezier en denk eraan, de redactie is altijd erg blij met jullie vakantie verhalen.

Pedro van den Acker

Verslag excursie Hageven

Op 29 april 1990 vertrokken 's morgens om 8.15 uur (Brabants kwartierke) 15 leden vanaf de markt richting de Belgische-Nederlandse grens. We gingen een bezoek brengen aan het op Nederlands gebied liggende Plateaux en het aangrenzende Belgische Hageven. Door dit natuurgebied loopt de Dommel. Het Hageven bestaat uit een reeks vennen en voormalige visvijvers, gelegen op de overgang van het Dommeldal naar de droge heide en stuifzanden. Aan de oost-oever van de beek liggen vochtige graslanden. Het Hageven is in beheer bij de vereniging Belgische Natuur- en Vogelreservaten. (B.N.V.R.) Het gevarieerde landschap wordt nog aangevuld door het op Nederlands gebied liggende Plateaux. Naast de nog mooi aanwezige heide ziet men ook nog bos, landbouwgrond en vloeiveiden. Dit zijn weiden die 2 maal per jaar bevoeid en gehooid worden. Tevens staan er vele populieren op de weide. De vegetatie van deze vloeiveiden is zeer interessant. Het is een exploitatievorm die in Nederland alleen op het Plateaux voorkomt. De heide op het Nederlandse gedeelte wordt beheerd door Natuurmonumenten welke er paarden op losgelaten heeft. We begonnen onze wandeling bij de vloeiveiden en hoorden meteen de fluitier. De hoge aanzet en de triller erna waren goed te horen. Even verderop zagen we de roodborsttapuit. Een teken dat we in de buurt van de heide kwamen. Drie reeën hadden ons zeer laat in de gaten ondanks dat Stephanie luidkeels 'reeën' stond te roepen. Ook dit hoort uiteraard bij een vogeltocht. Het gekringel van de wulpen was niet van de lucht. Circa 7 paartjes hebben we op de heide geteld. In het omheinde gebied bij de paarden konden we goed het verschil in balts en geluid horen van de boompieper en boomleeuwerik, 2 typische bewoners van heide met hier en daar een boom. De boompieper

eindigt zijn balts met een parachute-achtige daalvlucht naar een zitplaats vlak in de buurt van de plaats waar hij opgestegen is. Onder het omlaag gaan hoort men zijn hoge en langaanhoudend piep-piep-geluid. De boomleeuwerik fladdert als een veldleeuwerik omhoog en komt in spiralen omlaag, vaak ver van de plaats waar de vogel opsteeg. Het geluid wat de boomleeuwerik laat horen is het lu-lu-geluid. Een ezelsbruggetje: Piep van Pieper en Lu van Leeuwerik. Schitterende vogels waarvan de boomleeuwerik helaas steeds zeldzamer wordt. Via de landbouwgronden komen we bij de Borkulse brug. We laten nu de heide rechts liggen en gaan meer

en meer de weilanden in. Een zwarte mees liet ons zijn schitterende bouwkunst bewonderen. De beestjes waren zo in touw dat ze ons niet eens in de gaten hielden. Verderop konden we het heerlijk geurende gagel zien en ruiken.

Het pad voerde ons weer terug naar de Dommel alwaar we de vennen konden zien.

Tussen het riet opeens een vreemd geluidje. Zou het de blauwborst zijn? Jawel hoor, het wit-blaauwe borstje van de zogenoemde wit-gesternde blauwborst viel als eerste op. Men kan ook de roodgesternde blauwborst tegenkomen, zei het dat deze wat zeldzamer is. Ook de witte wenkbrauw-streep is een goed kenmerk. Van hieruit weer de grens passerend komen we terug bij de vloeiveiden. De fluiter floot nog steeds. Na een kopje koffie bij de Chinees ging ieder zijn's weegs. Wederom een schitterende excursie (zowaar het weer hielp mee), waarop we terug kunnen kijken.

Jan-Willem Hermans

BLAUWBORST

Een jonge blauwborst riep te Leiden:
Ik ga vergaderen, pa en moe!
Waarop zijn rechtse ouders zeiden:
't is net een roodborst, af en toe.

OOIEVAAR

Toen op een der korfbalmanden
Van de club Ons Eibernest
Eens twee ooievaars belandden
Was de wedstrijd mooi verpest.

Excursie Hageven

Zaterdagochtend 08.00 uur werd afgesproken om bij de markt te verzamelen om met een groep naar het Hageven te gaan.

De hele markt was afgezet met rood/wit plastic lint. (Vanwege de opkomst ???) Verspreid rond de markt zag men de vogelwachters aankomen tussen 08.00 en 08.10 met een zeer bijzondere waarneming om 08.15 uur. Na een korte uitleg van de route door Jan-Willem en het indelen in de auto's kon aan de tocht begonnen worden. De aankomsttijd is me ontschoten maar voor mij is zondagochtend voor 10.00 erg vroeg, en dat was het in ieder geval. We zijn vrijwel direct aan de wandeling begonnen. Onderweg werd er veel gekletst, gelachen en gekibbeld. Dit laatste over een paapje, of was het een roodborsttapuit of was het een hybride of was het.....

Een stuk verder werden we opgeschrokken (of andersom) door een ree die met een gigantische snelheid recht op ons aan kwam gerend. Nog geen 10 meter van ons vandaan schoot hij of zij het bos in. Hele bijzondere waarnemingen werden tijdens deze excursie helaas niet gedaan maar alles is meegenomen, zeker als je nog maar een beginneling bent. Als je dan naderhand gaat tellen kom je toch nog op zo'n dertig soorten uit!!

Toch echt de moeite waard om 's morgens je bed uit te komen voor zo'n prachtige excursie. Ja er wordt veel gezien en ook veel gelachen. Tijdens deze excursie zijn we erachter gekomen dat er mensen aan hun tweede jeugd zijn begonnen en plotseling wippen weer erg leuk begonnen te vinden, vooral in het bos op afgewaaid takken. Het was echt gezellig en voor mij zeker voor herhaling vatbaar. O ja, we hadden gehoopt op de Borkulse brug wat te zien maar het enige wat we te zien kregen waren een paar Belgen die koffie hadden. (En wij niet) Gelukkig werd op de terugweg gestopt bij een Chinees zodat we daar koffie konden drinken of ijs met 7-up konden eten.

Moe maar zeer voldaan na mijn eerste excursie terug naar Uden. Nogmaals het is zeer de moeite waard dus de volgende keer allemaal meegaan. Tot dan.

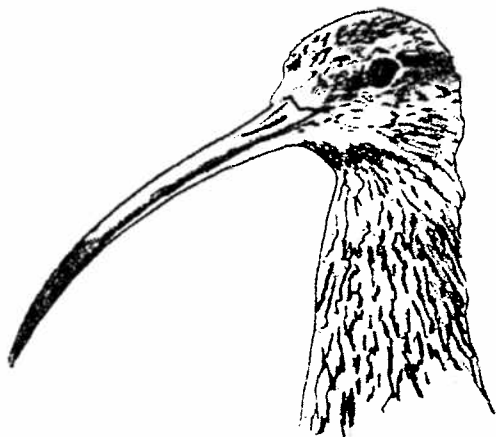
Yolanda Gevers

Inventarisatie 18 maart j.l.

Op een stralende zondagmorgen komen er ongeveer 20 vogelaars bijeen om deel te nemen aan de inventarisatie. Er worden 3 groepen gevormd en na het uitwisselen van het laatste nieuws vertrekken de groepen om 'hun' gebied te gaan bezoeken. De groep waar ik bij zit vertrekt naar de 'Drie Vennekes'. Voor we daar aankomen worden we al begroet door verschillende vogels onder andere de kievit, veldleeuwerik en de spreeuw. Aan het begin van onze route horen we de ringelende roep van de wulp en even later als verassing voor iedereen de eerste fitis. Als we na een minuut of 15 wandelen drie andere vogelaars in het vizier krijgen wordt ons al snel duidelijk dat we hier met B.M.P.-ers te doen hebben, dus vogelaars die er al een paar uur op hebben zitten. De rest van onze route verloopt normaal, met het normale geklets, de normale waarnemingen, de normale snelheid en de normale bijzonderheden. Gelukkig horen we ook nog de muzikale zang van de boomleeuwerik, het gekrijs en de zang van de vlaamse gaai, het roffelen van de grote bonte specht en het gepriegel van de roodborst. Alles te samen hadden we circa 30 soorten kunnen noteren en gingen we voldaan terug naar het Bezoekerscentrum. Onder het genot van een kop koffie probeerden we elkaar de loef af te steken door vooral de bijzondere waarnemingen regelmatig op te sommen. Zo hadden wij de eerste fitis. Een andere groep had een wezel gezien en weer anderen verwezen ons naar een dag tevoren toen de eerste oeverzwaluw op het Hemelrijk was waargenomen. Ook had een tapuit het Hemelrijk verkozen voor een tussenstop. Tot zover berichten uit Venhorst door:

Rien de Mol.

De Maashorst

De laatste tijd hebben er grote veranderingen plaats gevonden in de Maashorst, het gebied gelegen tussen de rijksweg 55 (Nijmegen - Den Bosch) en de provinciale wegen van Heesch naar Uden en van Uden naar Reek. Grote stukken landbouwgrond, vorig jaar nog één grote maisvlakte zijn nu omrasterd. Hoog gras en jonge koeien en op ons fietspad opeens zo'n lekkere vette koeienflats. Verschillende klaphekken in het raster wekken ieders nieuwsgierigheid. Zomaar de 'wei', oneindig groot lijkt wel, in te mogen lopen! Wel met laarzen of anderszins aangepaste kleding, want mooi aangelegde betegelde voetpaden zullen we hier niet vinden.

Wat is er nu precies gebeurd en waarom?

Dat is de vraag die verschillende vogelwachtleden mij stelden. Daarom probeer ik daar nu wat over te vertellen vanuit mijn achtergrond bij de Directie Bos- en landschapsbouw te Uden. Deze Directie is als adviseur direct betrokken bij ruilverkavelingen, zowel bij de planvorming als bij de uitvoering. De plannen voor de Maashorst zijn reeds in de zeventiger jaren gemaakt door Dhr. Hendriks die voor de Maashorst een fantasistisch projekt als de Hoge Veluwe met het Kröller Muller museum voor ogen had. Een mooi groot natuurpark met een recreatief centrum in Slabroek, waar nu inderdaad het Bezoekerscentrum in een mooie oude boerderij gevestigd is, met campings en bungalowparken aan de randen.

Bij de uitwerking van deze plannen werd de realiteit in ogenschouw genomen en bleek het niet reëel alle agrarische activiteit uit de kern van de Maashorst te bannen. Zo vinden we nu bijvoorbeeld in de Palmen nog een aantal grotere agrarische bedrijven. Toch zijn door de ruilverkaveling in de Maashorst zo'n 200 Ha landbouwgrond ten behoeve van het Staatsbosbeheer verworven. Deze gronden liggen veelal aaneengesloten tegen de bosgebieden van Schayk, Zeeland en Uden aan. Om van het gebied een grotere natuurwaarde uit te laten gaan is er na jaren overleg een commissie in het leven geroepen waarin vertegenwoordigd zijn alle gemeenten met bos in de Maashorst, het Staatsbosbeheer, het Recreatieschap en de directie Bos- en landschapsbouw. De Contactcommissie heeft onder andere als doel om de aaneenliggende eigendommen wat betreft beheer op elkaar af te stemmen. Zo is ten aanzien van de nieuw verworven landbouwgronden van Staatsbosbeheer overeengekomen dat deze tesamen met bos en heide van de gemeente Schayk, Zeeland, Oss en Berghem door middel van begrazing op een natuurlijke manier zullen worden beheerd. Door begrazing worden de overgangen tussen bos en open terreinen geleidelijker en de gradiënten in het terrein groter waardoor meer bijzondere vegetatietypen zich kunnen ontwikkelen. Ook een voor de vogels fantastische ontwikkeling.

In het terrein onderscheiden we nu twee omrasterde gebieden. Eén dicht bij Uden van ca. 240 Ha groot waarvan ca. de helft landbouwgrond, 35% bos van Schayk en Zeeland en 15% Schaykse heide.

Dit gebied wordt begraaasd door runderen door middel van inscharing van vee van plaatselijke boeren in nauw overleg met Staatsbosbeheer die het beheer van de begrazingseenheden voor haar rekening heeft genomen. Ten noorden van de Palmen, ten oosten van de Staatsboswachterij Nistelrode vinden we de tweede begrazingseenheid. Voorlopig is deze slechts 74 Ha groot, doch in het kader van het Natuurbeleidsplan (hierin is de Maashorst aangeduid als kerngebied) hoopt Staatsbosbeheer deze eenheid te kunnen uitbreiden door aankoop van particuliere boscigenaren. Dit gebied bestaat voor een groot deel uit bos (55%) en heide (20%) met een kleiner deel landbouwgrond. Hier is voor begrazing door middel van schapen gekozen. De voorkeur gaat uit naar een kudde van heideschapen met een herder. Deze kudde kan in de toekomst dan eventueel tevens de heideterreinen van verschillende gemeenten en het Staatsbosbeheer buiten de begrazingseenheden beweiden.

In een jaar tijd is inmiddels erg veel veranderd in de Maashorst. Maïs is geoogst - gras ingezaaid, drinkpoelen zijn gegraven, rasters zijn geplaatst met roosters en klaphekken als doorgang voor fietsers en wandelaars. Er zijn een aantal verbindende fietsroutes aangelegd over o.a. de Brobbelbies (Nistelrode-Zeeland), de Udense/Schaykse Dreef (Uden-Schayk) en de Zevenhuizerweg (Uden-Zeeland). Het gebied is door middel van slagbomen afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Van de verschillende kanten zijn parkeerplaatsen met informatieborden bereikbaar waarvandaan wandelaars het gebied kunnen doorkruisen. In het Bezoekerscentrum is de maquette van de Maashorst reeds geheel geactualiseerd, ook de vaste tentoonstelling heeft een nieuw item gekregen namelijk 'begrazing'.

Kortom het is tijd om zelf eens een kijkje in de Maashorst te nemen en langzaam maar zeker (de komende tien jaar ?) de veranderingen waar te nemen. Door middel van het BMP (broedvogelmonitoringprojekt) proberen diverse vogelwachtleden in nauw overleg met het Staatsbosbeheer de veranderingen in het broedvogelbestand te inventariseren. Deze en ook andere gegevens worden vervolgens benut om deze begrazingsprojekten op den duur te evalueren.

Aafke Kylstra,
Bos- en landschapsbouw,
Uden 29. mei 1990.

Terugkeer van de kwartel

Zoals de meesten onder ons gezien hebben zijn de 2 stuks beheerseenheden van de Maashorst omheind en ingericht. Het grootste gedeelte (ca. 260 ha.) is door SBB (= Staatsbos-beheer) ingezaaid met een 'wilde' grassoort. Het beheer van dit centraal gelegen gebied wordt gedaan door jongvee. Dit vee moet nog flink groeien en heeft daarom veel mineralen en voedingsstoffen nodig. Hierdoor verschraalt het gebied. Tijdens een van onze avondinventarisaties hoorden wij een geluid wat ons als muziek in de oren klonk. In 1974 hebben wij (gebroeders Hermans) dit geluid voor het laatst gehoord in de Maashorst. Het was het geluid van de kwartel (*Coturnix coturnix*). Het voornamelijk tegen de avond horend 'kwik me dit kwik me dat' wat het mannetje voortbrengt is onmiskenbaar. Een wel heel verrassend en snel resultaat van het te ontwikkelen natuurpark. Ook overdag is het geluid te horen. Zeker 6 paartjes konden we op een gegeven moment onderscheiden. De kwartel is dan ook een uitgesproken vogel van grasland, vooral als dit extensief gebruikt wordt. De vogels leven van zaden, kruiden en bessen. De 7 tot 12 jongen worden voornamelijk volgestopt met rijk aan eiwit zijnde insecten, wormen e.d., iets wat bij grondvogels veel voorkomt. In een betrekkelijk korte tijd moeten de jongen voor zichzelf kunnen zorgen. Onze kwartels komen in mei-juni aan en trekken weg van augustus tot oktober naar Noord en West Afrika. De hoogste aantallen kwartels worden aangetroffen op de Oost-Brabantse zandgronden. Onnodig te zeggen dat de kwartel vroeger veel meer voorkwam dan tegenwoordig. Door intensivering van de landbouw, het gebruik van insecticiden, kunstmest en door de jacht tijdens de trek is de kwartel sterk in aantal achteruit gegaan. Tegenwoordig geniet de kwartel volledige bescherming zodat het lokken d.m.v. kwartelfluitjes strafbaar is. Vroeger kwam dit

helaas in Brabant veel voor, waarna de beestjes in de pan of volière verdwenen. Als U nu personen ziet met een kwartelfluitje neem dan direct contact op met de politie zodat de kwartel voor Nederland en uiteraard de Maashorst behouden blijft. Het aantal broedparen werd van 1973 t/m 1975 geschat op

400-800 broedparen per jaar. (Atlas van de Nederlandse broedvogels) Helaas zijn nu grote percelen door SBB gemaaid. Uiteraard om het gebied te verschrallen. Jammer genoeg is dat nu gebeurd en niet in de herfst. Waarschijnlijk dat toch een aantal broedsels verloren zijn gegaan. Meer overleg kan dit hopelijk in de toekomst voorkomen. Hoe het ook is, een bezoek aan de Maashorst is nu en in de toekomst nog de meer de moeite waard.

Jan-Willem Hermans

NOOT: Kontaktpersoon bij SBB is Dhr. van Kalveen. Deze houdt op 20 september om 20.00 uur een lezing over het natuurpark de Maashorst in het Ujes hofke. Op zaterdag 22 september is er een wandeling gepland door het gebied o.l.v. Dhr. Kalveen. Deze start om 10.30 uur vanaf het Bezoekerscentrum.

HOUTSNIP

Schel schoot de houtsnip kreten uit:
Tjek, tjek- wilt u goed onthouden!
Beluistert u een dof geluid
Dan is hij snip- en snip verkouden.

LAMMER- EN MONNIKSGIER

De lammergier vliegt van hier naar ginter
De monnikskap- klapwiekt heen en weer
Hoe beweeglijk in het Inter-
Nationale Giraal Verkeer!

GRASMUS

Op het standbeeld van Erasmus
Deed een grasmus agitprop
Ha! zo schreeuwde deze grasmus
Humanisten, schijt ik op!

Een moment van stilte

De eerste keer was een hele ervaring. We reden met ons drieën naar de Noords-Vaarder. Het was nog een prille morgen toen ik hem plotseling zag zitten..... Een velduil op nog geen 30 meter !! Knarsend op het schelpenpad stopten we en hadden hem snel in de telescoop. De grote gele ogen keken ons koel en zelfverzekerd aan. Hij draaide langzaam de forse kop om en vloog weg.

Dat beeld bleef een heel jaar bij. Ik wilde weer een velduil zien, dat stond vast !

Het was nu mijn 4e dag op Terschelling. 1 mei 1990. Ik was al eerder diverse malen langs de plek gefietst waar die gele ogen ons hadden aangestaard, maar niets dat op een velduil leek.

Vandaag stond op het programma het uitkammen van het Hoornse Bos. Vorig jaar ontwaarden we er een kruisbek en een bonte vliegenvanger (bij de schaatsbaan). Nu was ik op zoek naar de zwarte specht die voor het eerst zover bekend, in midden Terschelling broedde. Het was al na zeven uur dat een "glieeeeek" mij vertelde dat ik hem ook had gehoord. Met een voldaan gevoel besloot ik nog één slinger richting Koegelwieck te maken.

Gisteren zag ik er een koppeltje paapjes. De zeezijde van het bos wordt beschermd door een gordel hoogopschietende struiken, zwarte elzen en witte abeelen. Wat gebogen liep ik door de tunnel van fris groen, met links van me duin en hei en rechts het bos. Ik stond even stil en liet mijn blik dwalen over de Koegelwieck, links van mij. De pedante tapuit pronkte op een duintopje, een onafscheidelijke fitis kweelde uitbundig z'n lied, wat was het mooi. Alleen die jubelende fitis, een klagende

zilvermeeuw en de eeuwige ruis van de branding.

Een moment van stilte, ik stond zo intens te genieten, ik weet niet hoe lang, totdat ik voelde dat er iets méér was.....

Werktuigelijk wilde ik m'n kijker oppakken, maar dat was niet meer nodig.... Daar gleed ie, laag over de braamstruiken en de kleine duintjes; volkomen geluidloos z'n vleugels amper wikkend. Al heel snel hadden de gele ogen mij in de gaten. Aan het einde van zijn glijvlucht maakte hij een zijdelingse overslag, zo kenmerkend voor de velduil.... Fascinerend waren zijn stompe kop en zijn strenge ogen, die recht op mij af kwamen, vlakbij me, het zal niet meer dan 6. 7 meter zijn geweest, weer zo'n zijdelings overslag.

Duidelijk waren nu de opvallende bruine polsvlekken te zien en met een paar machtige slagen werd zijn statige glijvlucht een stijging tot grote hoogte, om dan in een bijna loodrechte valduik vlak boven de grond weer af te remmen en normaal z'n langzame statige glijvlucht te hervatten... Een baltsende velduil !!! Ik had maar net van verbazing en verrukking iets van binnen gemompeld dat vulgair met God te maken had, of het schouwspel werd helemaal adembenemend !! Een tweede velduil schroefde volkomen geluidloos uit de doornstruikjes omhoog en viel furieus met korte flitsende duiken en wendingen een koppel holenduiven aan, dat probeerde een geschikte konijnenpijp uit te zoeken. Moeder velduil verdedigde haar nest !! Na nog een baltsvlucht dook vader nu volledig naar de grond en vloog met afhangende klauwen, een muis stevig vast geklemd, naar de plaats waar moeder zo imponerend het nest verdedigd had.

Een velduilen-paar!!

Het was of zelfs de fitis onder de indruk was van zoveel mystiek, gratie en geweld. Beide uilen waren voor mij door de lage duindoornstruikjes aan het gezicht onttrokken. Een moment van stilte, een stilte die mij absoluut en oneindig had geleken. Een diepe triller van een braamsluiper bracht mij uit mijn hypnose. De zon scheen warm in mijn nek. Ik wenste niets meer, thuis was Floor er met koffie.
Mooi Terschelling.....

Joep Esser

NONNETJE

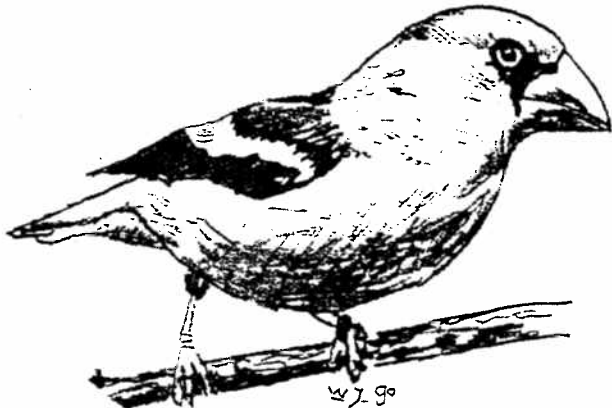
Het nonnetje woont aan de plassen
Het zwemt, duikt en heeft een staart
En- wat leken zal verrassen:
Het uit een lokroep en het paart.

GOUDPLEVIER

Ik zit all1 en voel me nietig
En het is ook nog ku2r hier
En in de verte klinkt ver3tig
De klaagzang van de goudple4.

Foret d'Argonne

Dit voorjaar ben ik van 26 april t/m 30 april met Vogelbescherming een reis gaan maken naar Foret d'Argonne, een heuvelachtig afwisselend gebied gelegen tussen de Franse steden Nancy en Reims. Samen met 21 andere medereizigers en onze gids, Rees Wagtmans hebben we 5 dagen lang met een touringcar dit gebied doortrokken. Overnacht hebben we in hotel La Vanelle in Vanault les Dames, een klein gezellig hotelletje wat de naam hotel niet zou mogen dragen maar wat meer leek op de ons bekende pensions tijdens de Wadden-excursies. Maar het eten en de wijn was er goed te noemen.

Het gebied kenmerkt zich door een veelheid van biotopen en daarmee dus ook een grote soortenrijkdom. Allereerst heb je daar het eigenlijke Foret (= bos) d'Argonne. Dit zijn eiken- en beukenbossen die hier aangeplant worden als productiebos, dus om te zijner tijd gekapt te worden, maar het kappen gebeurt pas als de eiken/beuken op

behoorlijke leeftijd zijn zodat je toch min of meer te maken hebt met een natuurlijk bos. Het wemelt in deze bossen van slanke sleutelbloemen en bosanemonen. Ook vind je er veel herfsttijloos en de aronskelk. Hier en daar zagen we ook de eerste orchideeën zoals de aangebrande orchis en de keverorchis, zelfs vonden we het moeilijk te vinden vogelnestje. Moeilijk te vinden vanwege z'n bruine kleur. Het is namelijk een orchidee die zelf geen bladgroen heeft maar leeft van de sappen van andere planten of bomen. Ook de vogels zijn er volop aanwezig met name het goudhaantje en het vuurgoudhaantje die hier door elkaar voorkomen. Verder de mezen, de vinken waaronder de goudvink en de appelvink en diverse soorten spechten waarvan wij alleen maar de grote bonte en de groene specht hebben gezien. Ook moet in dit bos op kaal-slagen nog de withalsvliegenvanger voorkomen maar waarschijnlijk waren we hier nog te vroeg voor.

Het volgende interessante biotoop vormen de kleine meertjes die veelal tussen de bossen in liggen. Hier waren veel steltlopers aanwezig zoals de kemphaan, tureluur, zwarte ruiter, groenpootruiter, bosruiter, kleine plevier en oeverloper.

Boven het meer hingen continue rode en zwarte wouwen, ze lieten zich van heel dichtbij (ca. 10 m) mooi bewonderen. Ook bemerkten we op een gegeven moment de visarend. Op het water dobberden diverse eendensoorten zoals de winter- en zomertaling, krakeend, tafeleend, slobbeend en wilde eend.

Vooraf de hier in Nederland zeldzaam geworden zomertaling was daar nog op diverse meertjes te zien. In de rietkragen zongen de eerste rietzangers en kleine karekieten en de al eerder teruggekeerde rietgorzen.

Het volgende biotoop wat we bezochten waren de snelstromende beekjes waar we onder andere de grote gele kwikstaart, de waterspreeuw en het ijsvogeltje zagen.

Een heel ander biotoop zijn de grootschalige uitgestrekte kultuurlanden waar granen en koolzaad worden verbouwd. Dit zijn droge kalkrijke heuvelachtige gebieden. Door het droge karakter en het feit dat de bodem kalkrijk is (dus licht van kleur is) kan de zon er hier voor zorgen dat de grond een hoge temperatuur bereikt. Dit is nu de ideale omgeving voor de griel. De griel legt namelijk zijn eieren op deze bodem en laat ze vele uren ongemoeid, zodat de warmte van de bodem de eieren voor een groot gedeelte moet uitbroeden. Het is in dit gedeelte van Noord Frankrijk een zeldzame broedvogel maar desalniettemin kregen wij toch twee exemplaren te zien die we met de telescoop redelijk goed konden bewonderen. Verder zie je hier alledrie de kiekendieven te weten de grauwe-, blauwe- en bruine kiekendief. Ook zijn in dit biotoop nog volop de grauwe gors, de gele kwikstaart en de patrijs aanwezig. Door het verdwijnen van graanvelden in Nederland zijn deze soorten drastisch in aantal achteruit gegaan. Vooraf de grauwe gors met zijn mooie 'sleutelbos rammelende' zang is bij ons in de buurt nergens meer aanwezig.

Het mooiste biotoop wat we bezochten zijn de kleinschalige akkers en weilanden doorsneden met houtwallen in alle mogelijke variaties. Direct van ons hotel uit kon je al mooie wandelingen in dit biotoop maken. Metteen zag je daar al de grasmus, Europese kanarie, geelgors en de putter. In de achtertuin van een erf broedde in een appelboom een goudvink die je tot op 5 meter kon benaderen. Verder de weilanden en akkers in hoorde je de nachtegale en bijvoorbeeld een soort als de sprinkhaanrietzanger. Ook zagen we hier nog mooi de ortolaan, tapuiten, paapjes, gekraagde roodstaarten en kramsvogels die hier in de populieren broeden. Daar waar de houtwallen bestaan uit meidoorn zagen we de grauwe klauwier en niet ver daar vandaan waren nog roodborst-tapuiten aanwezig in het grasland. (Dit is bij ons jammer genoeg ook verleden tijd) Al met al 5 dagen die zeer de moeite waard zijn geweest en ik hoop dat door dit verhaal jullie ook zin hebben gekregen om naar Foret d'Argonne te gaan. Als er volgend jaar voldoende belangstelling bestaat vanuit de Vogelwacht zullen we daar zeer zeker naar toe gaan. (Tijdens Hemelvaart) Graag hoor ik reacties als U mee wilt.

John Hermans.

Wat doet Vogelwacht Uden e.o.

* Vogelwacht Uden e.o. is een actieve, zelfstandige vereniging die zich inzet voor alle in de vrije natuur levende vogels. Zij doet dit d.m.v. gezamenlijke activiteiten zoals:

- Publiekswandelingen
- Excursies
- Film- en dia-avonden
- Vogelcursussen
- Lezingen voor scholen, verenigingen e.d.
- Voorlichting op tentoonstellingen
- Publikaties

* Naast de hiervoor genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden e.o. ook daadwerkelijke hulp aan de vogels zelf, door:

- Plaatsen en onderhouden van nestkasten
- Wintervoeding
- Herstel en beheer van kleine natuurgebieden
- Beheer oeverzwaluwenwand
- Plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels

* Verder werkt Vogelwacht Uden e.o. samen met provinciale en landelijke organisaties op gebied van:

- Inventarisaties, zoals B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project, wintervogeltellingen en het trekvogelproject)
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels en kerkuilen
- Controle op naleving van de Vogelwet.

* Ander activiteiten zijn:

- Realisering van een gezamenlijk onderkomen t.b.v. de stichting Kinderboerderij, de IVN afdeling Uden en Vogelwacht Uden e.o.
- Het plaatsen van schuilhutten
- Het uitgeven van een eigen clubblad, "Het Bruuijsel"

* Voor inlichtingen kunt U terecht bij het bestuur van de Vogelwacht.

Secretariaat: J.W. Hermans, Broekmorgen 28, 5401 PK Uden
Telefoon: 04132-69804

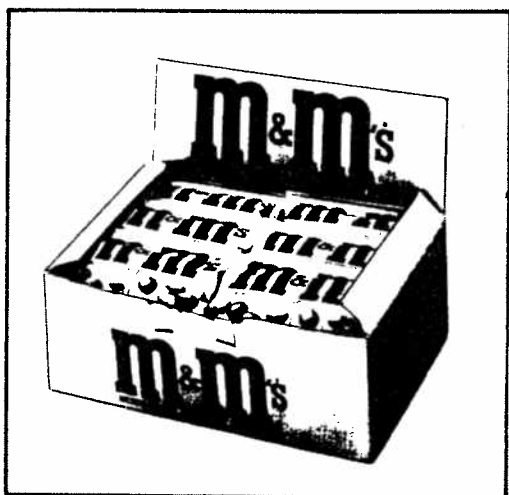
24 AUGUSTUS

Het is weer spoedig zover, er is een feestavond op komst.
Alle geschikte accommodaties waren helaas tot de bouwvakvakantie bezet.
Maar niet getreurd meteen na de luie vakantieperiode kan IEDEREEN in aktie komen.
Houdt dus vrijdagavond 24 Augustus allemaal vrij!!
Je hoort nog van ons.

De feestcommissie.

M&M's melkchocolade
smelt in je mond, niet in je hand.

TAXIBEDRIJF
ZIEKENVERVOER

H. J. VAN ZUTVEN

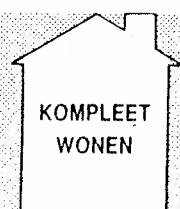
Kastanjeweg 33, 5401 GW Uden
Telefoon 04132-50400
bgg 62537

dames/heren kapsalon
**ria & léon
de bie**
lieve vrouwenplein 9
uden / tel. 04132-62728

OCKHUIZEN
uw slager

MARKTSTRAAT 47 UDEN TEL. 04132 - 62788

VAN DONZEL
UDEN

Prior van Mijlstraat 6 - Kastanjeweg 66a Tel. 04132 62639

- * MEUBELEN
- BANKSTELLEN
- KASTEN
- EETHOEKEN
- SLAAPKAMERS
- * TAPIJTEN
- * GORDIJNEN

BOONAERTS

MARKT 24 UDEN

TEL 62548

'N GOEIE SLAGER

voor uden en omstreken:

de bruin Verzekeringen

WILHELMINAstraat 10a / 5401 CH UDEN TEL. 04132-62348

*alle verzekeringen
financieringen
interpolis e.a.*

snijders metaal

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN-GEREEDSCHAPPEN

KAPELSTRAAT 1 UDEN.

ACTUELE MODE

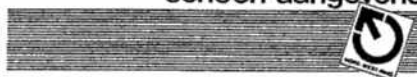

Sportief en gekleed in één.
De college-lijn „New Look”,
waarbij vlechtmotieven, kleur-
combinaties en clubmotieven
een grote rol spelen.

prijs f 119,-

schoen-aangevend

SCHOENENHUIS ZEGERS
MARKTSTRAAT 39
5401 GG UDEN
TEL. 04132-63992

GO WILD

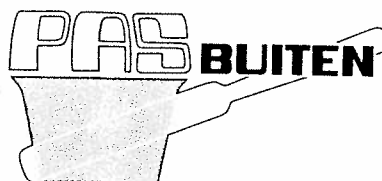
Gazelle
The Wildbikes,
puur avontuur...

De ATB-rage, over-
gewaaid uit de USA, wint
ook hier snel terrein.
Gazelle ATB begint waar
gewoon fietsen ophoudt.
Dwars door 't weiland,
bossen, duinen en langs het
strand...

Deze stoere Fieldcruiser
van Gazelle, niet te temmen,
18 'ruim'versnellingen,
Go Gazelle! Kijk bij ons!

WIM DE WILT
KERKSTRAAT 4 - UDEN - Tel.: 62620

Gazelle fietsen rijden bij Verkeersdienst

Café Dirk van Zutven
Veghelsedijk 42
5401 PB Uden
Telefoon 04132-62827

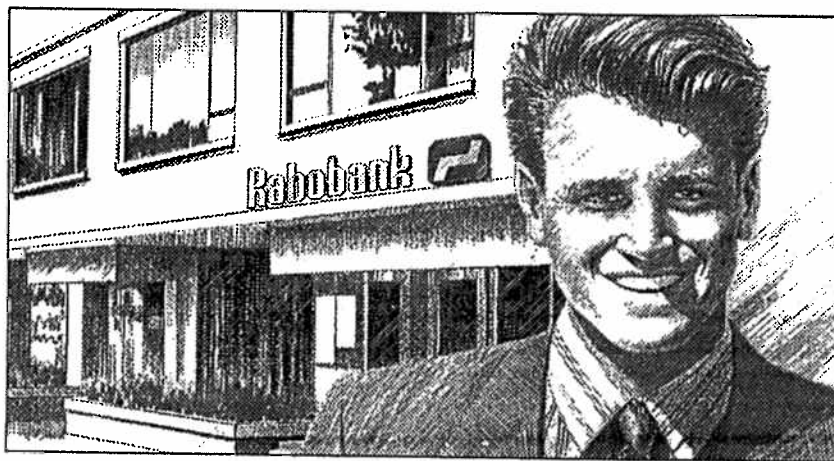

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

marktstraat 12 uden **mannenmode**

Complete bankservice in de buurt: bij de Rabobank.

Wie bankzaken goed wil regelen hoeft nooit ver te zoeken. Er is altijd een Rabobank in de buurt. Met alle bankdiensten en gunstige voorwaarden. Met kennis van plaatselijke omstandigheden. En met ervaren medewerkers en specialisten die u graag van advies dienen. Precies op uw maat, rekening houdend met uw wensen. Uw bankzaken zijn goed geregeld bij zo'n bank in de buurt.

Rabobank
Meer bank voor je geld